

АПЛІКА́ЦІЯ (від лат. applicatio — накладання, приєднання, приклеювання) — один із різновидів декоративно-ужиткового мистецтва; вид рукоділля й ремесла; спосіб оздоблення предметів домашнього вжитку, побуту, інтер'єрів за допомогою наклеювання або нашивання на поверхню (основу) майбутнього виробу окремих деталей з різноманітних матеріалів (паперу, тканин, шкіри, соломи, шнурів тощо); виріб із накладним рисунком, виконаний таким способом. А. — один із найдавніших способів прикрашання одягу, взуття, упряжі й житла кочівників. На території України у багатьох скіф. і сармат. похованнях (5–3 ст. до н. е.) виявлено рештки речей, оздоблених А. Від часів України-Русі А. оздоблювали предмети світського й церк. побуту. У всі віки нашої історії майстри створювали прикраси з недорогих металів, оздоблювали наклад. золотом, сріблом, нікелем. У музеях зберігаються побут. речі (килимки, подушки, сумочки, кисети), виготовл. технікою А.; писанки, апліковані соломкою, бісером, кольор. нитками, клаптиками різнобарв. тканин, шовк. стрічок і мережива. У прикрашанні житла використовували папер. витинанки. Нар. верх. одяг прикрашали А., облямовуючи поли,

поділ, спинку, рукава кольор. сукном, оксамитом, сап'яном, шнурами й китицями, шкірою й хутром найрізноманітніших орнаментів. Справж. витворами нар. мистецтва є одяг жителів карпат. регіону України, прикрашений А. Вони бувають пласкі (нашиті або наклеєні безпосередньо на тло виробу), опуклі (покладені на підстил із шматочків фланелі, вати, поролону) та об'ємні (створення картин і плакеток різного розміру з природ. матеріалів і кераміки). Серед майстрів А. — *О. Саєнко, С. Самутіна-Болсуновська, О. Лесевич, М. Фіжобин, Я. та А. Заневчики* та ін.

Рекомендована література

1. Гагенмейстер В. Настінні паперові прикраси Кам'янецьчини. Кам'янець-Подільський, 1930;
2. Ульянова Л. М. Вишивка // Історія укр. мистецтва: У 6 т. К., 1970. Т. 4, кн. 2;
3. Литвинець Е. М. Шийте – вишивайте. К., 1983;
4. Горинь Г. Шкіряні промисли західних областей України (друга пол. XIX – поч. XX ст.). К., 1986.

Е. М. Джигурда-Литвинець

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Аплікація / Е. М. Джигурда-Литвинець // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43100>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).